

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1340/25
23.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Предрага Васића, председника већа, Валентине Тодоровић Воркапић и Мирославе Вучетић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радмила Стаменковић, адвокат из Београда, ул. Обреновачка број 2, прилаз 3а, Сремчица, против тужене Републике Србије – Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво у Београду, ул. Тимочка број 15, ради исплате, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П1 568/19 од 4.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 23.4.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П1 568/19 од 4.10.2024. године, у ставу првом и другом изреке и жалба тужене у том делу **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П1 568/19 од 4.10.2024. године, у ставу трећем и четвртном изреке па се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име мање исплаћених зарада због неплаћеног прековременог рада, прековременог рада који је плаћан као редовни, рада ноћу и рада за време празника, за период од јуна 2016. године до маја 2018. године, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости до исплате, као и да се обавезе тужена да за тужиоца на износе из става трећег изреке пресуде, уплати доприносе на име обавезног пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Трећег основног суда у Београду П1 568/19 од 4.10.2024. године, па се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 278.677,50 динара, са затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 27.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 568/19 од 4.10.2024. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован приговор апсолутне ненадлежности суда. Ставом другим изреке дозвољава се преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 4.8.2021. године. Ставом трећим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име мање исплаћених зарада због неплаћеног прековременог рада, прековременог рада који је плаћен као редовни, рада ноћу и рада за време празника, за период од јуна 2016. године до маја 2018. године, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом четвртим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да за тужиоца на износе из става трећег изреке пресуде уплати доприносе на име обавезног пензијског и инвалидског осигурања, Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање. Ставом петим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 278.677,50 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући је у целости, из свих законских разлога.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 став 3 ЗПП ("Службени гласник РС" бр.72/11...), Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба тужене основана.

У поступку доношења побијане пресуде у потврђујућем делу нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка, које би биле од утицаја на њену правилност и законитост.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку следи: да је тужилац био ангажован код тужене у периоду од 1.6.2016. године до 31.8.2018. године, као техничар за радио -радарску опрему, у одељењу за радио радарску опрему вода за авион МИГ-21 чете за ваздухопловнотехничко одржавање. Решењем војне поште број 1431 1/10-54 од 23.1.2012. године, тужиоцу старијем воднику прве класе одређен је основни коефицијент и то: коефицијент према положају од 0,74 и коефицијент према чину од 0,35, по основу посебних услова службе у Војсци Србије одређен му је додатни коефицијент у висини од 25% основног коефицијента, по основу вршења службе у јединици ранга чете одређен је додатни коефицијент за посебне услове службе, због тежине, карактера и трајања рада, односно посла у износу од 0,226, по основу навршених година рада у радном односу одређен је додатак на плату од 9,6% који ће се

увећавати за 0,4%, од плате за сваку следећу навршену годину рада у радном односу. Решењем војне поште број 1431 од 18.10.2013. године, тужиоцу је због ангажовања у саставу ваздухопловнотехничке службе у јединици ЛА у непрекидном систему ПВО, одређена накнада у висини од 8% од плате утврђене према основном коефицијенту, одређено да се накнада из тачке 1. овог решења увећава за 50% у дане када јединица не ради, а у дане државних празника за 100%. Из налаза и мишљења судског вештака Драгана Ничића од 30.6.2021. године утврђено је да потраживање тужиоца за период од 1.6.2016. године до 31.5.2018. године укупно износи 768.457,99 динара, на име прековремених сати рада, износ од 643.079,96 динара, на име сати ноћног рада, износ од 58.883,81 динара, на име сати прековременог рада који је плаћан као редован рад износ од 40.901,13 динара, на име сати рада за празнике, износ од 25.593,09 динара, а датум каматног почетка на наведене износе опредељен је 20-ти у месецу за претходни месец, када се други део зараде исплаћивао запосленима у МО и Војсци Србије.

Првостепени суд је нашао да је приговор апсолутне ненадлежности суда неоснован, па га је одбио и одлучио као у ставу првом изреке, закључујући да су увећани сати на име прековременог рада саставни део зараде и да се утврђују као и потраживање зараде у парничном поступку, за који је надлежан парнични суд у смислу члана 1 Закона о парничном поступку, те тужилац није био у обавези да се за остваривање овог права претходно обрати старешини.

Првостепени суд је дозволио преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 4.8.2021. године, и одлучио као у ставу другом изреке пресуде, закључујући да је исто целисходно у овој правној ствари, на основу одредбе члана 199 став 2 ЗПП-а.

Првостепени суд је нашао да је приговор застарелости потраживања неоснован, имајући у виду да је најстарије потраживање тужиоца за јун 2016. године доспело дана 20.7.2016. године, а како је тужба поднета дана 10.7.2019. године, то није протекао трогодишњи рок прописаног одредбом члана 196 Закона о раду.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца на име мање исплаћене зараде због неплаћеног прековременог рада, прековременог рада који је плаћан као редовни, рада ноћу и рада за време празника за утужени период, основан, па га је усвојио и на основу одредбе члана 35 Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије и одредбе члана 85 став 1 Закона о Војсци Србије, одлучио као у ставу трећем изреке пресуде, закључујући да је тужилац радио већи број радних сати од законом прописаних за пуно радно време од 40 часова недељно, да тужилац остварене часове преко радног времена није могао искористити као зарађене слободне сате, нити му је по том основу исплаћена зарада, те да му није исплаћена накнада за остварене часове прековременог рада, прековременог рада који је плаћан као редован рад, рада ноћу и рада у дане државних празника.

Првостепени суд није прихватио наводе тужене да је тужиоцу призната накнада у износу од 8% од зараде утврђене према основном коефицијенту, за сваки дан ангажовања у саставу ваздухопловно-техничке службе, те да му услед тога не припада увећање зараде по основу прековременог рада, налазећи да се накнада од 8% односи на специфичности посла, односно дежурство до 24 сата у радном времену, од 40 сати

недељно.

Такође, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао тужену да тужиоцу на износе из става трећег изреке пресуде уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, сходно одредби члана 2 и 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, имајући у виду да су акцесорни и одлучио као у ставу четвртом изреке пресуде.

Правилно је првостепени суд одлучио у ставу првом изреке када је одбио као неоснован приговор апсолутне ненадлежности суда, правилно закључујући да су увећани сати на име прековременог рада део зареде, за које је надлежан да одлучује парнични суд у смислу одредбе члана 1. ЗПП-а.

Такође, правилно је првостепени суд одлучио у ставу другом изреке пресуде када је дозволио преиначење тужбе учињене поднеском тужиоца од 4.8.2021. године, правилно закључујући да је исто целисходно у овој правној ствари, сходно одредби члана 199 став 2 ЗПП-а.

Међутим, доносећи одлуку садржану у ставу трећем и четвртом изреке ожалбене пресуде, првостепени суд је погрешно применио материјално право.

Чланом 96 Закона о Војсци Србије прописано је да пуно радно време професионалног војног лица износи 40 часова недељно.

Одредбом члана 98 Закона о Војсци Србије прописано је да је професионално војно лице дужно да ради дуже од пуног радног времена кад потребе службе то захтевају, уз писмени налог надлежног старешине (став 1), с тим што такав прековремени рад не може да траје дуже од осам сати недељно нити дуже од четири сата дневно (став 2), изузев у случајевима предвиђеним у ставу трећем тог члана.

Одредбом члана 85 став 1 Закона о Војсци Србије прописано је да за часове ноћног рада, рада у дане празника који су законом одређени као нерадни дани и рада дужег од пуног радног времена, осим рада дужег од пуног радног времена из члана 83 овог закона, професионалном војном лицу се увећава плата.

Одредбом члана 35 Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије, прописано је да професионалном припаднику Војске Србије за сваки сат који по писаном налогу надлежног старешине ради дуже од пуног радног времена (прековремени рад) припада сат и по слободно. Ставом 2 одређено је да се прековремени рад тромесечно прерачунава у слободне сате које професионални припадник Војске Србије мора да искористи најкасније у року од шест месеци од протекла тромесечја у којем их је остварио. Изузетно, професионалном припаднику Војске Србије који не може да искористи слободне сате због тога што природа послова радног места захтева тако обиман прековремени рад, може се исплати додатак за сваки сат прековременог рада који износи 26% вредности радног сата плате, уз претходно прибављену сагласност министра одбране (став 3). Професионалном припаднику Војске Србије који прековремено ради у случајевима прописаним чланом 83 став 1 и 2

Закона о Војсци Србије не припада увећање из члана 32 и 33 Правилника (ноћни рад и рад на дане празника који није радни дан из става 1 и 3 овог члана).

У конкретном случају за рад дужи од пуног радног времена из члана 83 став 1 и 2 Закона о Војсци Србије, тужилац нема право на увећање плате, јер му је за такав рад основни коефицијент за обрачун плате увећан за 20%. За рад дужи од пуног радног времена прековремени рад из члана 98 став 1 закона, тужилац по правилу има право на слободне сате (сат и по за сваки сат прековременог рада), а само изузетно под условима из члана 35 став 3 Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије, може му се исплатити зарада увећана за 26% вредности радног сата.

Наиме, према одредбама члана 141 и 142 Закон о Војсци Србије, о правима и обавезама професионалних припадника Војске Србије одлучује се у управном поступку. У првом степену, о праву тог лица одлучује старешина команде јединице или војне установе, а о жалби на решење донето у првом степену одлучује старешина војне јединице или установе који је непосредно претпостављени старешини који је донео ожалбено решење.

Чланом 52. став 3. Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије прописано је да надлежни старешина решењем утврђује и додатке на плату (изузев додатака за ноћни рад и рад у дане празника који нису радни дани, а који се остварује на основу радне листе), накнаду плате (изузев накнаде плате за време одсуства са рада на дан празника који је нерадни дан, а која се остварује на основу радне листе), отпремнини, јубиларној награди.

Како је у конкретном случају за остваривање права по основу прековременог рада тужиоца било неопходно његово обраћање старешини војне јединице ради признавања и конкретизовања тог права, односно утврђивања права на слободне сате као правила или права на исплату увећане плате, што је изузетак за који је потребно утврдити испуњеност предвиђених услова – немогућност коришћења слободних сати и постојање сагласности министра одбране за исплату прековременог рада, а што све утврђује надлежни старешина својим решењем донетим по правилима управног поступка, кроз први и други степен одлучивања, а судска контрола таквих одлука је прописана кроз управни спор.

У конкретном случају тужилац није подносио захтев надлежном старешини за признавање слободних сати на име прековременог рада или утврђивање права на исплату увећане плате, те нема основа за његово потраживање, па је Апелациони суд у Београду преиначио одлуку садржану у ставу трећем изреке ожалбене пресуде и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца.

С обзиром на акцесорни карактер захтева за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, преиначена је и одлука у ставу четвртом изреке пресуде у погледу овог споредног тражења и одбијен тужбени захтев тужиоца .

С обзиром на исход поступка и успех у странака у њему, преиначена је и одлука трошковима парничног поступка садржана у ставу петом изреке ожалбене пресуде и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова које је у поступку пред првостепеним судом имао, применом правила из члана 153 и 154 ЗПП.

Туженој нису признати трошкови које је у поступку пред првостепеним судом имала, јер захтев за њихову накнаду није опредељен у смислу правила из члана 163 став 1 и 2 ЗПП.

Како је тужена успела у поступку по жалби и трошкове определила, то је тужилац обавезан да туженој накнади трошкове на име састава жалбе, у износу од 27.000,00 динара.

Из изложених разлога, применом одредби из члана 394 тачка 4, 401 тачка 2 и 3 и члана 163 став 2 и 165 став 2 ЗПП ("Службени гласник РС" бр.72/11...), одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Предраг Васић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић